

Noter

Innholdsfortegnelse

Note 1 - Regnskapsprinsipper	2
Note 2 - Viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger	4
Note 3 - Segmentrapportering	5
Note 4 - Driftskostnader	8
Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring	9
Note 6 - Tap på utlån og garantier	10
Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier	11
Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement	12
Note 9 - Øvrige eiendeler	13
Note 10 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	14
Note 11 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15
Note 12 - Annen gjeld	16
Note 13 - Kapitaldekning	17
Note 14 - Finansielle instrumenter og motregning	19
Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter	20

Note 1 - Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 SMN avlegger kvartalsregnskapet i samsvar med børsforskrift, børsregler og International Financial Reporting Standards (IFRS), godkjent av EU, herunder IAS 34 om delårsrapportering. Fra 1. halvår 2007 avlegges også selskapsregnskapet i henhold til IFRS. Dette innebærer at investeringer i tilknyttede selskaper og datterselskaper føres etter kostmetoden. Resultater fra tilknyttede selskaper og datterselskaper er derfor ikke inkludert i morbankens regnskap. Fra og med første kvartal 2012 presenteres avkastning på statskasserveksler som rentenetto. Dette er tidligere ført som kursgevinster /-tap. Historikk er omarbeidet tilsvarende.

Kvartalsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2012.

Konsernet har i denne kvartalsrapporten benyttet de samme regnskapsprinsipper og beregningsmetoder som i siste årsregnskap med følgende unntak:

IAS 1 Presentasjon av finansregnskapet

Fra første kvartal viser oppstillingen over andre inntekter og kostnader poster som reklassifiseres til resultatet og poster som ikke reklassifiseres til resultatet hver for seg.

IAS 19R Ytelser til ansatte

Fra første januar 2013 har konsernet anvendt IAS 19R Ytelser til ansatte og endret basis for beregning av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. Konsernet har tidligere benyttet korridormetoden for regnskapsføring av uamortiserte estimatavvik. Korridormetoden er ikke lenger tillatt, og alle estimatavvik skal etter IAS 19R føres i oppstilling over andre inntekter og kostnader. Tidligere ble avkastning på pensjonsmidler beregnet ved bruk av en langsiktig forventet avkastning på pensjonsmidlene. Som følge av anvendelse av IAS 19R beregnes nå periodens netto rentekostnad ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen ved periodens begynnelse på netto forpliktelse. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene, begge beregnet med diskonteringsrenten. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premieinnbetalinger og utbetaling av pensjoner hensyntas. Forskjellen mellom faktisk avkastning på pensjonsmidlene og den resultatførte avkastningen regnskapsføres fortløpende mot andre inntekter og kostnader.

Korridoren per første januar 2012 er beregnet på nytt i samsvar med de prinsipper som oppstilles i IAS 19 R ved at blant annet avkastningen på midlene for 2012 er satt lik diskonteringsrenten.

Implementeringen har gitt følgende balanseeffekter (konsernet):

(mill. kr)

	Opprinnelig balanseført	Endring ved implementering	Ny balanseverdi
Første kvartal 2012 (1.1.2012)			
Overfinansiert ytelsespensjon (øvrige eiendeler)	35	-35	-
Underfinansiert ytelsespensjon (øvrig gjeld)	-	77	77
Utsatt skatt	10	-31	-21
Annen egenkapital	1.268	-81	1.187
31. desember 2012			
Overfinansiert ytelsespensjon (øvrige eiendeler)	15	57	72
Underfinansiert ytelsespensjon (øvrig gjeld)	-	-	-
Utsatt skatt	4	16	20
Annen egenkapital	1.303	41	1.343
Første kvartal 2013 (impl. 1.1.13)			
Overfinansiert ytelsespensjon (øvrige eiendeler)	15	57	72
Underfinansiert ytelsespensjon (øvrig gjeld)	-	-	-
Utsatt skatt	4	16	20
Annen egenkapital *)	1.303	41	1.343

*) Regnskapsført som styrking av konsernets egenkapital per første kvartal 2013, 57 millioner kroner minus utsatt skatt 16 millioner.

Balanseoppstillingen er omarbeidet som vist ovenfor.

Pensjonskostnaden i 2012 under tidligere prinsipp utgjorde 32 millioner kroner. Som følge av endret prinsipp for behandling av uamortisert estimatavvik og beregning av netto rentekostnad, økte den resultatførte pensjonskostnaden til 37 millioner kroner. Sammenligningstall i

resultat er ikke omarbeidet da endringen er vurdert å være uvesentlig. Kapitaldekning, egenkapitalbevisbrøk og øvrige nøkkeltall er ikke omarbeidet for tidligere perioder.

IFRS 7 Motregning av finansielle instrumenter

Konsernet har implementert endringen i IFRS 7 som medfører utvidet noteopplysning knyttet til henholdsvis nettoføring av finansielle instrumenter og motregningsordninger knyttet til finansielle instrumenter. Se note 14.

IFRS 13 Måling av virkelig verdi

Konsernet har implementert IFRS 13 om virkelig verdi måling av finansielle instrumenter. Noteopplysningene bygger i stor grad på tilsvarende noter i siste årsregnskap. Se note 15.

Note 2 - Viktige regnskapsestimer og skjønsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. I fjorårets årsregnskap er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 4 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Pensjoner

Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet førtidspensjon (AFP) for ansatte fra fylte 62 år. Egenandel for banken utgjør folketrygdens opptjening av utbetalt pensjon for arbeidstakere som benytter seg av AFP. Bankens ansvar er 100 prosent per år fra 62 til 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

Konsernet har i første kvartal implementert IAS 19 R om ytelse til ansatte. Se note 1 om regnskapsprinsipper.

Oppkjøp av virksomhet

SpareBank 1 SMN har i tredje kvartal overtatt 23,89 prosent av aksjene i SpareBank 1 Markets. Bankene eide tidligere indirekte 19,23 prosent av SpareBank 1 Markets gjennom sitt eierskap i SpareBank 1 Gruppen. Det er foretatt en endelig oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor anskaffelseskost, 35,3 millioner kroner, er allokert til virkelig verdi av eiendeler og gjeld. Tidligere eierandel er videreført til kontinuitet. Differansen mellom identifiserbare netto eiendeler og anskaffelseskost for økt eierandel, 1,5 millioner kroner, er i samsvar med IAS 28 ført som inntekt i tredje kvartal.

Note 3 - Segmentrapportering

Banken er omorganisert fra 1. januar 2013. Dette gjør det naturlig med en endring av segmentinndelingen.

Fra 1. januar 2013 er segmentet Bedriftsmarked delt opp og rapporteres som to separate segmenter; konsernkunder og Små og mellomstore bedrifter (SMB). Historikk er ikke omarbeidet, da dette er vanskelig å rekonstruere på et presist nok nivå. For sammenligningsformål må derfor Konsernkunder og SMB sees på under ett i forhold til 2012. Dette vil være gjeldende for hvert kvartal i 2013. Organisasjonsmessig så ligger SMB som en del av Kontorer som også håndterer Personkunder.

Som følge av at datterselskapet Allegro utgjør en begrenset andel av konsernets resultat, rapporteres dette ikke lenger som eget segment, men er lagt til i kolonnen for øvrige. Fra andre kvartal 2013 er de felleskontrollerte selskapene SpareBank 1 Gruppen og BN Bank behandlet som egne segmenter. Bakgrunnen for dette er at selskapene hver for seg utgjør en betydelig del av konsernresultatet samtidig som hvert av selskapene har betydning i kapitalkravssammenheng. Selskapene har derfor også stor oppmerksomhet i konsernets interne virksomhetsstyring. Fra tredje kvartal 2013 rapporteres selskaper holdt for salg under Konsernkundesegmentet. For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernivå.

**Konsern 31.
desember 2013**

Resultatregnskap (i mill kr)	Person -kunder	Konsern				SB1	SB1	SB1	BN	Øvrige/elim	Total
		SMB	-kunder	Markets	EM 1	Finans MN	Regnskapshuset SMN	Gruppen	Bank		
Netto renteinntekter	630	284	695	5	7	118	-0	-	-	-122	1.616
Renter av allokert kapital	11	3	34	-1	-	-	-	-	-	-47	-
Sum renteinntekter	641	286	729	4	7	118	-0	-	-	-170	1.616
Netto provisjons- og andre inntekter	704	79	91	29	368	-3	133	-	-	62	1.463
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	1	49	40	-	0	-0	210	91	141	531
Sum inntekter *	1.346	366	869	73	375	116	132	210	91	33	3.610
Sum driftskostnader	641	156	257	85	314	45	118	-	-	103	1.722
Resultat før tap	705	210	612	-13	61	70	14	210	91	-71	1.888
Tap på utlån, garantier m.v.	6	5	71	-	-	20	-	-	-	-1	101
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	699	205	541	-13	61	51	14	210	91	-70	1.788
EK avkastning	38,7 %	29,4 %	12,8 %								13,3 %
Balanse											
Utlån til kunder	63.518	9.055	31.920	-	-	3.291	-	-	-	4.255	112.038
Herav solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	-30.204	-421	-1.110	-	-	-	-	-	-	-	-31.735
Individuell nedskrivning utlån	-28	-15	-122	-	-	-23	-	-	-	15	-173
Gruppenedskrivning utlån	-73	-30	-175	-	-	-16	-	-	-	-0	-295
Andre eiendeler	501	35	306	-	291	12	105	1.113	1.188	31.975	35.525
Sum eiendeler	33.713	8.623	30.818	-	291	3.264	105	1.113	1.188	36.245	115.360
Innskudd fra og gjeld til kunder	24.185	8.734	21.544	-	-	-	-	-	-	1.611	56.074
Annen gjeld og egenkapital	9.528	-111	9.274	-	291	3.264	105	1.113	1.188	34.634	59.286
Sum egenkapital og gjeld	33.713	8.623	30.818	-	291	3.264	105	1.113	1.188	36.245	115.360

**Konsern 31. Desember
2012**

Resultatregnskap (i mill kr)	PM	BM	Markets	SB1		SB1 Regnskapshuset SMN	SB1 Gruppen	BN Bank	BN Øvrige/elim	Total
				EM 1	MN					
Netto renteinntekter	540	905	-21	5	108	3	-	-	-62	1.477
Renter av allokert kapital	11	98	4	-	-	-	-	-	-113	-
Sum renteinntekter	552	1.003	-18	5	108	3	-	-	-175	1.477
Netto provisjons- og andre inntekter	484	137	24	380	-3	105	-	-	13	1.139
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	1	68	87	-	-1	-	94	72	145	467
Sum inntekter *	1.037	1.207	93	385	104	107	94	72	-17	3.084
Sum driftskostnader	653	399	94	309	40	93	-	-	66	1.654
Resultat før tap	384	809	-1	76	65	14	94	72	-82	1.430
Tap på utlån, garantier m.v.	1	45	-	-	9	-	-	-	4	58
Resultat før skatt inkl. res. virksomhet holdt for salg	383	764	-1	76	56	14	94	72	-86	1.371
EK avkastning	22,6 %	14,4 %	-0,4 %							11,7 %
Balanse										
Utlån til kunder	58.892	40.671	-	-	3.146	-	-	-	2.200	104.909
Herav solgt til Boligkreditt	-28.029	-976	-	-	-	-	-	-	-960	-29.966
Individuell nedskrivning utlån	-28	-101	-	-	-15	-	-	-	-0	-144
Gruppenedskrivning utlån	-	-	-	-	-16	-	-	-	-278	-295
Andre eiendeler	391	1.061	-	299	19	68	1.064	1.095	29.474	33.471
Sum eiendeler	31.225	40.655	-	299	3.133	68	1.064	1.095	30.436	107.975
Innskudd fra og gjeld til kunder	22.440	27.064	-	-	-	-	-	-	2.747	52.252
Annen gjeld og egenkapital	8.784	13.591	-	299	3.133	68	1.064	1.095	27.688	55.723
Sum egenkapital og gjeld	31.225	40.655	-	299	3.133	68	1.064	1.095	30.436	107.975

*) En del av kapitalmarkeds-inntektene (Markets) er fordelt på PM og BM.

**)	31.12.2013	31.12.2012
Spesifikasjon av netto avkastning på finansielle eiendeler inkl. holdt for salg		
Kursgevinst/utbytte på aksjer	114	24
Obligasjoner og derivater	-40	57
Valuta- og renteforretninger Markets	73	126
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	147	207
SpareBank 1 Gruppen	210	94
SpareBank 1 Boligkreditt	40	44
SpareBank 1 Næringskreditt	8	8
BN Bank	91	72
Andre selskaper	36	42
Sum avkastning på eierinteresser	384	260
Sum	531	467

Note 4 - Driftskostnader

Morbank		Konsern	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
618	587	914	924
166	187	206	187
23	24	29	28
39	38	58	49
43	53	118	102
128	120	118	101
55	58	70	66
132	130	207	199
1.206	1.197	1.722	1.654
	Sum driftskostnader		

Note 5 - Utlån til kunder fordelt på sektor og næring

Morbank		Konsern		
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12	
5.964	6.208	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	6.359	6.129
2.325	2.334	Havbruk	2.463	2.447
2.123	1.946	Industri og bergverk	2.142	2.349
2.967	2.693	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.207	3.504
2.625	2.275	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.442	2.804
5.734	5.395	Sjøfart	5.402	5.739
12.232	12.048	Eiendomsdrift	12.118	11.710
3.063	3.646	Forretningsmessig tjenesteyting	3.867	3.258
2.037	2.284	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	2.706	2.364
189	400	Offentlig forvaltning	423	215
1.795	2.391	Øvrige sektorer	2.395	1.801
41.052	41.619	Sum næring	43.523	42.322
61.377	67.146	Lønnstakere	68.515	62.587
102.430	108.765	Sum utlån inkl. Boligkreditt og Næringskreditt	112.038	104.909
29.348	30.514	Herav Boligkreditt	30.514	29.348
618	1.221	Herav Næringskreditt	1.221	618
72.464	77.030	Brutto utlån i balansen	80.303	74.943

Note 6 - Tap på utlån og garantier

Morbank		Konsern	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
-22	22	29	-28
5	-	-	5
51	34	40	63
54	39	45	57
-37	-13	-14	-38
51	82	101	58

Note 7 - Nedskrivning på utlån og garantier

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
151	129	Individuelle nedskrivninger ved starten av perioden *	144	172
4	12	+ Økt nedskrivning på engasjement hvor det tidl. er nedskrevet	15	4
13	16	- Tilbakeføring av nedskrivninger fra tidligere perioder	18	13
37	59	+ Nedskrivning på engasjement hvor det tidl. ikke er nedskrevet	71	43
51	34	- Konstaterte tap i perioden hvor det tidligere er nedskrevet	40	63
129	150	Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	173	144
104	73	Konstaterte tap i perioden	85	119

*) Individuelle tapsnedskrivninger på garantier, 1 mill. kroner, er oppført i balansen som gjeld under 'Andre forpliktelser'.

Note 8 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
		Misligholdte utlån		
298	311	Brutto mislighold over 90 dager *)	386	374
72	73	- Individuelle nedskrivninger	87	83
226	238	Netto misligholdte utlån	299	291
24 %	24 %	Avsetningsgrad	23 %	22 %
		Andre tapsutsatte engasjement		
119	146	Tapsutsatte engasjement (ikke misligholdt)	157	143
57	76	- Individuelle nedskrivninger	86	62
63	70	Netto andre tapsutsatte engasjement	71	81
48 %	52 %	Avsetningsgrad	55 %	43 %

*) Det foreligger ikke mislighold på lån i garantiporteføljen overtatt fra BN Bank per Q4.
Eventuelt mislighold i garantiporteføljen vil for øvrig ikke medføre tap for SpareBank 1 SMN.

Note 9 - Øvrige eiendeler

Morbank		Konsern	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
-	-	18	13
	Utsatt skattefordel		
201	169	1.176	1.277
	Varige driftsmidler		
1.009	1.568	1.591	1.026
	Opptjente ikke motatte inntekter		
46	207	207	46
	Fordringer verdipapirer		
21	82	82	21
	Pensjoner		
262	84	270	416
	Andre eiendeler		
1.538	2.110	3.344	2.798
	Sum øvrige eiendeler		

Note 10 - Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
2.002	2.059	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	2.059	2.002
138	406	Havbruk	406	138
891	1.239	Industri og bergverk	1.239	891
1.715	1.808	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	1.808	1.715
3.923	4.313	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	4.313	3.923
1.166	2.150	Sjøfart	2.150	1.166
4.865	4.142	Eiendomsdrift	4.033	4.256
4.802	4.885	Forretningsmessig tjenesteyting	4.885	4.802
3.575	4.320	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.999	3.360
4.354	4.723	Offentlig forvaltning	4.723	4.354
3.477	2.620	Øvrige sektorer	2.594	3.366
30.908	32.666	Sum næring	32.209	29.973
22.279	23.865	Lønnstakere	23.865	22.279
53.187	56.531	Sum innskudd	56.074	52.252

Note 11 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
706	2.750	Sertifikatgjeld, nominell verdi	2.750	706
29.190	30.718	Obligasjonsgjeld, nominell verdi	30.718	29.190
364	294	Verdijusteringer	294	364
30.259	33.762	Sum verdipapirgjeld	33.762	30.259

Endring i verdipapirgjeld, ansvarlige lån og fondsobligasjoner

	31.12.13	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.12
Sertifikatgjeld, nominell verdi	2.750	2.785	741	-	706
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	30.718	7.788	7.120	860	29.190
Verdijusteringer	294	-	-	-70	364
Totalt	33.762	10.573	7.861	790	30.259
	31.12.13	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.12
Ordinære ansvarlig lånekapital, nominell verdi	1.522	-	169	-62	1.753
Evigvarende ansvarlig lånekapital, nominell verdi	300	-	-	-	300
Fondsobligasjonslån, nominell verdi	1.400	950	522	102	869
Verdijusteringer	82	-	-	-36	118
Total	3.304	950	691	4	3.040

Note 12 - Annen gjeld

Morbank		Konsern	
31.12.12	31.12.13	31.12.13	31.12.12
83	17	23	93
	Utsatt skatt		
248	438	476	290
	Betalbar skatt		
8	8	8	8
	Formuesskatt		
800	883	1.091	1.124
	Påløpne kostnader og mottatte ikke påløpne inntekter		
74	48	48	74
	Avsetning for påløpne kostnader og forpliktelser		
87	73	73	87
	Trasseringsgjeld		
9	7	29	40
	Leverandørgjeld		
73	339	339	73
	Gjeld verdipapirer		
233	179	215	276
	Annen gjeld		
1.615	1.992	2.303	2.070
	Sum annen gjeld		

Note 13 - Kapitaldekning

SpareBank 1 SMN har benyttet interne målemetoder (Internal Rating Based Approach - Foundation) for kredittrisiko siden januar 2007. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. I juni 2013 søkte banken om overgang til Avansert IRB for de foretakporteføljene som i dag rapporteres etter foundation metoden. Effekten av risikovektene under IRB er begrenset som følge av overgangsregler gitt i forskrift fra Finanstilsynet.

Fra andre kvartal 2013 er beregningsmetode på operasjonell risiko endret fra basismetode til sjablongmetode på morbank. På konsern beregnes fortsatt datterselskaper etter basismetoden.

Fra 1. juli 2013 er det innført nye bufferkrav jfr. finansieringsvirksomhetslovens § 2-9e. Per 31. desember 2013 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent og kravet til systemrisikobuffer 2 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om at ansvarlig kapital skal utgjøre minimum 4,5 prosent av ren kjernekapital, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er på 9 prosent.

I løpet av 2014 vil bufferkravet for systemrisiko øke med ytterligere 1 prosentpoeng, slik at kravet til ren kjernekapital per 1. juli 2014 vil være på 10 prosent. Per 30. juni 2015 vil motsyklisk bufferkrav på 1 prosentpoeng bli gjort gjeldende.

En fondsobligasjon (hybridkapital) er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har ikke plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner som kjennetegnes med moderate incentiver til tilbakebetaling er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Har derimot fondsobligasjonen ikke fastsatt løpetid og er uten incentiver til tilbakebetaling kan den medtas som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 35 prosent av samlet kjernekapital.

Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom bankens kjernekapitaldekning faller under fem prosent eller samlet kapitaldekning faller under åtte prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres som annen langsiktig gjeld til amortisert kost.

I forbindelse med endrede krav til betingelsene for fondsobligasjoner, vil de fondsobligasjonene som ikke tilfredsstillt de nye kravene over tid ikke kunne telle med som øvrig kjernekapital. Obligasjonene vil være gjenstand for en nedtrapping med 20 prosent i 2014 og 10 prosent deretter. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2013 450 millioner kroner i fondsobligasjoner som vil være gjenstand for nedtrapping.

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan ikke tilsvare et høyere beløp enn 50 prosent av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån ikke kan tilsvare et høyere beløp enn 100 prosent av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost slik som andre langsiktige lån.

For detaljert informasjon om ansvarlige lån og fondsobligasjoner, se note 5 i bankens årsrapport.

Morbank			Konsern	
31.12.12	31.12.13		31.12.13	31.12.12
2.597	2.597	Egenkapitalbevis	2.597	2.597
-0	-0	- Egne egenkapitalbevis	-0	-0
895	895	Overkursfond	895	895
1.889	2.496	Utjevningfond	2.496	1.889
2.944	3.276	Grunnfondskapital	3.276	2.944
195	227	Avsatt utbytte	227	195
30	124	Avsatt gaver	124	30
106	195	Fond for urealiserte gevinster	206	123
0	-	Annen egenkapital inklusive minoritetsinteresser	1.421	1.370
8.656	9.811	Sum balanseført egenkapital	11.242	10.042
-447	-447	Utsatt skattefordel, goodwill og immaterielle eiendeler	-582	-674
-	-	Andel av fond for urealiserte gevinster i tilknyttede selskap	98	57
-225	-352	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-361	-238
-448	-401	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-106	-2
-165	-240	50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-214	-179
-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-595	-703
-55	-109	Overfinansiering pensjonsforpliktelse	-107	-49
7.316	8.262	Sum ren kjernekapital	9.374	8.254
918	1.431	Fondsobligasjon, hybridkapital	1.615	1.103
8.234	9.693	Sum kjernekapital	10.989	9.357
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
-	-	Fondsobligasjon, hybridkapital utover 15%	31	31
312	304	Evigvarende ansvarlig kapital	363	312
1.810	1.569	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1.950	2.127
-448	-401	50 % fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-106	-2
-165	-240	50 % fradrag forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger	-214	-179
-	-	50 % kapitaldekningsreserve	-595	-703
1.509	1.231	Sum tilleggskapital	1.428	1.586
9.742	10.924	Netto ansvarlig kapital	12.417	10.943
		Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II		
1.654	1.573	Engasjement med spesialiserte foretak	1.573	1.654
1.470	1.478	Engasjement med øvrige foretak	1.479	1.470
39	70	Engasjement med massemarked SMB	74	42
316	363	Engasjement med massemarked personer	628	560
28	28	Engasjement med øvrige massemarked	33	30
1.118	1.157	Egenkapitalposisjoner	-	-
4.625	4.669	Sum kredittrisiko IRB	3.787	3.756
205	224	Gjeldsrisiko	224	205
14	8	Egenkapitalrisiko	10	15
-	-	Valutarisiko	-	-
315	297	Operasjonell risiko	398	420
553	560	Engasjementer beregnet etter standardmetoden	2.151	2.074
-75	-67	Fradrag	-119	-120
-	-	Overgangsordning	316	246
5.637	5.690	Minimumskrav ansvarlig kapital	6.767	6.596
70.468	71.130	Beregningsgrunnlag	84.591	82.446
		Kapitaldekning		
10,4 %	11,6 %	ren kjernekapitaldekning	11,1 %	10,0 %
11,7 %	13,6 %	kjernekapitaldekning	13,0 %	11,3 %
13,8 %	15,4 %	kapitaldekning	14,7 %	13,3 %

Note 14 - Finansielle instrumenter og motregning

Fra og med 2013 skal banken opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring ihht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge ihht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 SMN har to sett avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater. For privat- og næringslivskunder anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Avtalene er unilaterale, det vil si at det kun er kundene som stiller sikkerhet. Mot finansielle institusjoner inngår banken standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler. I tillegg har banken inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot de mest sentrale motpartene. Per fjerde kvartal 2013 har banken 22 aktive CSA-avtaler. Banken inngår utelukkende avtaler med kontanter som sikkerhet. Håndteringen av disse avtalene har banken satt ut til SEB Prime Collateral Services, det vil si at de håndterer marginkravene på vegne av banken.

Periode	Type finansielt instrument	Beløp som bare kan nettes ved konkurs eller mislighold
31.12.2013	Derivater	1.488
31.12.2012	Derivater	562

Morbank og konsern er identisk.

Note 15 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

I forbindelse med implementering av IFRS 13 krever det presentasjon i delårsregnskapene av virkelig verdimåling per nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

Nivå 1: notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse

Nivå 2: verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen

Nivå 3: verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

For ytterlige beskrivelse henvises til note 26 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter i årsregnskapet, samt note 27 virkelig verdi av finansielle instrumenter.

Fra og med andre kvartal klassifiseres fastrentelån i nivå 3.

Aksjer holdt for salg er ikke inkludert i tabellene under.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2013:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	111	2.939	-	3.050
- Obligasjoner og sertifikater	4.003	11.539	-	15.542
- Egenkapitalinstrumenter	67	-	905	972
- Fastrentelån	-	-	2.648	2.648
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	40	40
Sum eiendeler	4.181	14.477	3.593	22.252
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	334	1.961	-	2.295
Sum forpliktelser	334	1.961	-	2.295

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2012:

Eiendeler	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	34	3.066	-	3.100
- Obligasjoner og sertifikater	3.764	10.825	-	14.590
- Egenkapitalinstrumenter	131	-	601	731
- Fastrentelån	-	-	2.585	2.585
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	46	46
Sum eiendeler	3.929	13.892	3.231	21.051
Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	33	2.757	-	2.790
Sum forpliktelser	33	2.757	-	2.790

Verdsettelsen av egenkapitalinstrumenter klassifisert i nivå 3 gjøres i det enkelte konsernselskap - i hovedsak SpareBank 1 SMN Invest og SpareBank 1 SMN. Det er etablert rutiner for løpende verdivurdering av alle aksjeinvesteringene og vurderingen gjøres med ulike intervaller i forhold til størrelsen på investeringen.

For andeler i Såkorn og Venturefond benyttes verdsettelsen som kommer fra forvalterne av de ulike fondene. Denne verdsettelsen er basert på retningslinjene enten fra EVCA (European Venture Capital Association) eller IPEV guidelines (International Private Equity guidelines). Andre fond, som eiendomsfond, bruker normalt eksterne megleranslag. Øvrige fond eller selskaper med få deltakere bruker opprinnelig kostpris eller markedspris om det har vært gjennomført transaksjoner i selskapet.

Eierandelene i Nets Holding og Nordito Property verdivurderes hvert kvartal av SpareBank 1 Gruppen og distribueres til alle alliansebankene. Denne verdivurderingen er basert på et gjennomsnitt av fem ulike metoder hvor siste kjente transaksjonskurs, resultat per aksje, utbytte per aksje og EBITDA er input i vurderingene. Fra andre kvartal tilsvarende verdivurdering for aksjene i Bank 1 Oslo Akershus.

Effekt i resultat av finansielle instrumenter tilhørende nivå 3

	31.12.2013	31.12.2012
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet		
- Realisert gevinst/tap	8	-
- Endring i urealisert gevinst/tap	60	11
Egenkapitalinstrumenter tilgjengelig for salg		
- Endring i urealisert gevinst/tap	-6	-
Fastrentelån		
Netto gevinst/tap	-25	55
Sum effekt	37	66